

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 439/2017-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 6. júla 2017 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátkou JUDr. Emíliou Korčekovou, Novomeského 25, Pezinok, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Pezinok v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 1040/2008, ako aj porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 2 Co 104/2011-183 z 28. augusta 2013 a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 82/2014 zo 14. januára 2015 a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

Odôvodnenie:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 15. apríla 2015 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátkou JUDr. Emíliou Korčekovou, Novomeského 25, Pezinok, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Pezinok (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 1040/2008 (ďalej aj „napadnuté konanie“), ako aj porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 2 Co 104/2011-183 z 28. augusta 2013 a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, ako aj uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 Cdo 82/2014 zo 14. januára 2015 a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu.

Sťažovateľka v sťažnosti okrem iného uvádza:

«Sťažovateľka má postavenie odporkyne v konaní vedenom na Okresnom súde Pezinok pod č. k. 5 C 1040/2008, pôvodne vedenom na Okresnom súde Bratislava III pod č. k. 39 Ro 2827/06 na zaplatenie 17.175,- Sk istiny s prísl. a to od 16. 11. 2006...

Žalobca je v konaní zastúpený advokátom [REDAKOVANÉ] Sťažovateľka k zastupovaniu dňa 12. 03. 2009 splnomocnila jej manžela [REDAKOVANÉ]...

Okresný súd Pezinok svojvoľne neumožnil sťažovateľke, aby na pojednávaní dňa 29. 10. 2010, na ktorom súd rozhodol rozsudkom, aby bola zastupovaná ňou splnomocneným zástupcom [REDAKOVANÉ] – vid'. arbitrárne a svojvoľné odôvodnenie na strane č. 4 ods. 3 rozsudku č. k. 5 C 1040/2008-153 zo dňa 29. 10. 2010..., pričom predvolanie na pojednávanie splnomocnenému zástupcovi [REDAKOVANÉ] nezasielal a ani nedoručoval, údajne predvolával iba sťažovateľku. Okresný súd uvádza:

„S poukazom na túto skutočnosť, súd zaslal predvolanie na pojednávanie odporkyni. Odporkyňa sa na toto pojednávanie nedostavila, doručenie predvolania mala vykázané náhradným doručením, nakoľko si zásielku súdu nevyzdvihla v odbernej lehote. V mieste svojho bydliska sa preukázateľne zdržuje. Svoju neúčast' na pojednávaní súdu neospravedlnila. S poukazom na § 101 ods. 2 OSP súd vec prejednal a rozhodol.“

Sťažovateľka tvrdí, že takýto postup okresného súdu bol krajne ústavne nekonformný a neakceptovateľný, postupom okresného súdu jej bola odňatá možnosť riadne konať pred súdom a to aj s pomocou ňou splnomocneného zástupcu, ktorému však okresný súd neumožnil jej zastupovanie na pojednávaní dňa 29. 10. 2010, navyše sa v čase doručovania zásielky... v mieste trvalého bydliska nezdržiavala, bola totiž na materskej s mal. synom [REDACTED] [REDACTED] ([REDACTED]) a to v [REDACTED] u jej rodičov. Sťažovateľka je maďarskej národnosti.

Sťažovateľka tvrdí, že ak okresný súd prijal rozhodnutie, že vzhľadom k zdravotnému stavu ňou splnomocneného zástupcu [REDACTED] nepripustí jej ďalšie zastupovanie ňou splnomocneným zástupcom z dôvodu jeho zdravotného stavu ustáleného ošetrojúcim lekárom, tak bol povinný plnohodnotne rešpektovať jej právo na prístup k súdu, právo na súdnu ochranu a právo na spravodlivé súdne konanie a teda aj rešpektovať právo rovnosti, a teda pred nariadením pojednávania na deň 29. 10. 2010 vydať procesne čisto rozhodnutie formou uznesenia podľa §-fu 27 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku a rozhodnúť, že zastupovanie sťažovateľky podľa ods. 1 nie je prípustné...

V prípade, žeby okresný súd plnohodnotne rešpektoval právo sťažovateľky na súdnu ochranu, právo na prístup k súdu, právo riadne konať pred súdom, právo na spravodlivé súdne konanie... bol povinný vydať uznesenie, ktorým by bol rozhodol, že zastupovanie sťažovateľky ňou splnomocneným zástupcom nepripúšťa a toto rozhodnutie doručiť účinne do vlastných rúk ako sťažovateľke, tak aj fyzickej osobe, ktorou sa dala sťažovateľka v danej veci zastupovať..., umožniť im obom v zákonom stanovenej 15 dňovej lehote podať odvolanie, teda plnohodnotnú realizáciu ich základných práv...

Z obsahu spisu č. k. 5 C 1040/2008 vedeného na Okresnom súde Pezinok nie je osvedčeným, žeby si okresný súd túto zákonnú povinnosť splnil.

Teda v dôsledku svojvoľného konania a porušenia princípu právnej istoty jeho postup bol zjavne nezákonný... nie je racionálne odôvodnený, pre nedostatok dôvodov je nepreskúmateľný...

S poukazom na nekonanie okresného súdu v súlade s ust. §-fu 27 ods. 2 O. s. p. ako aj nevykonanie šetrenia na zistenie okolnosti pre posúdenie splnenia fikcie náhradného doručenia podľa §-fu 47 ods. 2 O. s. p., porušenia práva rovnosti... sťažovateľka tvrdí, že aj napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 2 Co 104/2011-183 zo dňa 28. augusta 2013 je nezákonný, svojvoľný, nie je dostatočne presvedčivo a racionálne odôvodnený, je arbitrárne odôvodnený, pre nedostatok dôvodov je nepreskúmateľný... preto žiada ústavným súdom o jeho zrušenie.

Obdobne sťažovateľka tvrdí, že aj napadnuté uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 3 Cdo 82/2014 zo dňa 14. januára 2015 je nezákonný, svojvoľný, nie je dostatočne presvedčivo a racionálne odôvodnený, je arbitrárne odôvodnený, pre nedostatok dôvodov je nepreskúmateľný, teda postup Krajského súdu v Bratislave bol ústavne nekonformný a z ústavného hľadiska neakceptovateľný.»

Sťažovateľka na základe uvedeného navrhuje, aby ústavný súd prijal sťažnosť na ďalšie konanie a nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo [REDAKOVANÉ] na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vydaním uznesenia č. k. 3 Cdo 82/2014 zo dňa 14. januára 2015 porušené boli.

2. Základné právo [REDAKOVANÉ] na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave vydaním rozsudku č. k. 2 Co 104/2011-183 zo dňa 28. augusta 2013 porušené boli.

3. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vydaním uznesenia č. k. 3 Cdo 82/2014 zo dňa 14. januára 2015 zrušuje, vec vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie a rozhodnutie.

4. Rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 2 Co 104/2011-183 zo dňa 28. augusta 2013 sa zrušuje.

5. Základné právo [REDAKOVANÉ] na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručené čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a právo na prerokovanie veci v primeranej lehote a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Pezinok v konaní vedenom pod č. k. 5 C 1040/2008 porušené boli.

6. [REDAKOVANÉ] priznáva finančné zadošťačenie v sume 5.600,- Eur, ktoré je Okresný súd Pezinok povinný vyplatiť do 2 mesiacov od právoplatnosti nálezu.

7. [REDAKOVANÉ] priznáva úhradu trov konania v sume 294,08 Eur, ktoré je Najvyšší súd Slovenskej republiky povinný zaplatiť na účet jej právnej zástupkyne – advokátky JUDr. Emílie Korčekovej do 2 mesiacov od právoplatnosti nálezu.

8. [REDAKOVANÉ] priznáva úhradu trov konania v sume 294,08 Eur, ktoré je Krajský súd v Bratislave povinný zaplatiť na účet jej právnej zástupkyne – advokátky JUDr. Emílie Korčekovej do 2 mesiacov od právoplatnosti nálezu.

9. [REDAKOVANÉ] priznáva úhradu trov konania v sume 294,08 Eur, ktoré je Okresný súd v Pezinku povinný zaplatiť na účet jej právnej zástupkyne – advokátky JUDr. Emílie Korčekovej do 2 mesiacov od právoplatnosti nálezu. “

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia

jej prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia ústavný súd môže odmietnuť aj sťažnosť, ktorá je zjavne neopodstatnená.

O zjavne neopodstatnený návrh ide predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktorý vylučuje, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (napr. III. ÚS 263/03, IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, III. ÚS 342/08).

1. K namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní sp. zn. 5 C 1040/2008

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola prejednaná v primeranej lehote nezávislým a nestranným súdom.

Zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy môže vyplývať aj z toho, že porušenie uvedeného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, v ktorom už označený všeobecný súd meritórne rozhodol pred podaním sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (II. ÚS 184/06), a preto už k namietanému porušovaniu základného práva nečinnosťou tohto orgánu nemohlo dochádzať (m. m. II. ÚS 387/06).

Jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto základných práv ďalej nepokračovalo (napr. IV. ÚS 104/03, IV. ÚS 73/05).

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu podstatou, účelom a cieľom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty. Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušovanie označeného práva ešte mohlo trvať (napr. I. ÚS 22/01, I. ÚS 77/02, I. ÚS 116/02). Ak v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu už nemôže dochádzať k namietanému porušovaniu označeného základného práva, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde), pretože konanie o takej sťažnosti už nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Uvedený právny názor ústavného súdu je akceptovaný aj judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (pozri Miroslav Mazurek proti Slovenskej republike, rozhodnutie o sťažnosti č. 16970/05 z 3. 3. 2009).

Sťažovateľka v sťažnosti namieta postup okresného súdu v napadnutom konaní, tvrdiac, že okresný súd porušil jej základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj jej právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Zo samotnej sťažnosti sťažovateľky, ako aj zo zistenia ústavného súdu vyplýva, že krajský súd rozsudkom č. k. 2 Co 104/2011-183 z 28. augusta 2013 rozhodol o odvolaní sťažovateľky proti rozsudku okresného súdu č. k. 5 C 1040/2008-153 z 29. októbra 2010 tak, že predmetný rozsudok zmenil a vo zvyšnej časti ako vecne správny potvrdil, t. j. krajský súd vo veci samej rozhodol ešte pred dorúčením sťažnosti sťažovateľky ústavnému súdu, t. j. pred 15. aprílom 2015.

Keďže sťažovateľka namietala porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní sťažnosťou v čase, keď okresný súd už vo veci nekonal, resp. keď rozsudok okresného súdu č. k. 5 C 1040/2008-153 z 29. októbra 2010 v spojení s rozsudkom krajského súdu č. k. 2 Co 104/2011-183 z 28. augusta 2013 už nadobudol právoplatnosť (28. januára 2014), k namietanému porušovaniu jej základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 dohovoru v napadnutom konaní už nemohlo dochádzať. Ústavný súd preto podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde po predbežnom prerokovaní sťažnosti túto v namietanej časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

2. K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu č. k. 2 Co 104/2011-183 z 28. augusta 2013 a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu

Ústavný súd pri posúdení tejto často sťažnosti poukazuje na svoju ustálenú judikatúru (napr. m. m. I. ÚS 184/09, I. ÚS 237/09, I. ÚS 239/09, IV. ÚS 49/2010, IV. ÚS 453/2010), v ktorej opakovane uvádza, že lehota na prípadné podanie sťažnosti po rozhodnutí o dovolaní sa považuje v zásade za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu (t. j. v prípade sťažovateľa proti napadnutému uzneseniu krajského súdu, pozn.), s výnimkou prípadov, keď to konkrétne okolnosti veci zjavne vylučujú. Aj za predpokladu, že by dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie nie je prípustné, nemožno sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy smerujúcu proti rozhodnutiu, ktoré predchádzalo rozhodnutiu dovolacieho súdu, odmietnuť pre jej oneskorenosť (porovnaj k tomu aj rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 8. 11. 2007 vo veci Soffer proti Českej republike, sťažnosť č. 31419/04, alebo rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. 11. 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, body 51, 53 a 54).

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

V obsahu práv podľa čl. 46 ústavy a čl. 6 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (m. m. II. ÚS 71/97).

Sťažovateľka namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu č. k. 2 Co 104/2011-183 z 28. augusta 2013, ktorým krajský súd potvrdil rozsudok okresného súdu č. k. 5 C 1040/2008-153 z 29. októbra 2010 a súčasne ako odvolací súd zmenil označený rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým odporkyni (sťažovateľke) uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľovi náhradu trov konania v sume 118,44 € tak, že sťažovateľka je povinná zaplatiť navrhovateľovi náhradu trov konania pozostávajúcich zo zaplateného poplatku z predmetu konania v sume 34,19 € na účet právneho zástupcu navrhovateľa.

Sťažovateľka odôvodňuje porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru tým, že krajský súd v napadnutom rozsudku

- flagrantne porušil jej základné práva,

- nezákonne a svojvoľne ignoroval „*nekonanie okresného súdu v súlade s ust. §-u 27 O. s. p., ako aj nevykonanie šetrenia na zistenie okolnosti pre posúdenie splnenia fikcie náhradného doručenia... porušenia práva rovnosti a to tým, že... sťažovateľke bola hrubým a neospravedlňiteľným – svojvoľným konaním okresného súdu znemožnená plnohodnotná realizácia práva na spravodlivé súdne konanie*“,

- nesplnil požiadavky na dostatočne presvedčivé a racionálne odôvodnenie súdneho rozhodnutia,

a preto považuje aj napadnutý rozsudok krajského súdu za ústavne nekonformný neakceptovateľný, arbitrárne odôvodnený a nepreskúmateľný, za taký, ktorý nespĺňa atribúty spravodlivého súdneho rozhodnutia.

Obsah sťažnosti sťažovateľky možno považovať za takmer identický s obsahom odvolania sťažovateľky z 3. januára 2011, ktoré bolo doručené okresnému súdu 3. januára 2011 (doplneného 1. marca 2011) a následne postúpené krajskému súdu ako súdu odvolaciemu na rozhodnutie.

K sťažovateľkou namietanej arbitrárnosti a neodôvodnenosti napadnutého rozsudku krajského súdu ústavný súd poznamenáva, že súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03).

V súvislosti s námietkou sťažovateľky ústavný súd považuje za potrebné poukázať na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inšinciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Preto nie je zásadné oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02). O svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu

všeobecným súdom možno uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (napr. I. ÚS 115/02, I. ÚS 176/03).

V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08).

V podstatnej časti napadnutého rozsudku krajského súdu č. k. 2 Co 104/2011-183 z 28. augusta 2013 sa okrem iného uvádza:

„Čo sa týka vytykaného vadného postupu súdu prvého stupňa odvolací súd považuje za potrebné zdôrazniť nasledovné. Z obsahu spisu, samotného napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa, nevyplýva, že by súd prvého stupňa porušil zásadu rovnosti účastníkov konania (§ 18 O. s. p.), právo účastníka na súdnu ochranu, ústavné právo odporkyne vlastniť majetok, neodňal odporkyni možnosť konať pred súdom. Vzhľadom na závažné ochorenie jej zástupcu [REDAKOVANÉ], ktoré prezentoval sám zástupca, i jeho lekári [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (č. l. 145 spisu), keď psychiater vylúčil možnosť jeho účasti na pojednávaní, iného zástupcu si odporkyňa nezvolila, potom správne súd prvého stupňa postupoval, aj v záujme samotného zástupcu odporkyne, keď predvolanie na pojednávanie konané dňa 29. 10. 2010 doručoval len jej. Je síce

pravda, že písomnosti sa doručujú len zástupcovi účastníka (§ 49 ods. 1 O. s. p.), avšak vážne ochorenie zástupcu účastníka, nemožnosť dostaviť sa na pojednávanie, neexistencia žiadneho ďalšieho zástupcu účastníka, je tou závažnou právnou skutočnosťou, že sa písomnosť doručí priamo účastníkovi. To, že sa odporkyňa v mieste a čase doručovania predvolania nezdržiavala, že bola v [REDACTED], zostalo len v rovine všeobecného tvrdenia, pretože ani len neuvádzala, kde presne, na akej presne uvedenej adrese, sa v danom čase zdržiavala, napokon nestalo sa tak ani v odvolacom konaní. Znamená to, že predvolanie na pojednávanie bolo odporkyni doručené náhradným doručením s dostatočným časovým predstihom (č. l. 144 spisu; § 47, § 115 O. s. p.). Svoju neúčast' na pojednávaní neospravedlnila, nepožiadala z dôležitého (preukázaného) dôvodu o odročenie pojednávania. Za týchto skutkových a právnych okolností existujúcich v čase rozhodovania súdu prvého stupňa (29. 10. 2010) súd postupoval vecne správne, keď konal a rozhodol v neprítomnosti odporkyne. Neobstojí tvrdenie odporkyne v tom, že na pojednávaní chcela navrhnúť výsluch svedka [REDACTED], ktorý mal mať vedomosť o zadržiavaní písomností navrhovateľom, o marení jej práva vo veci vedenej na Okresnom súde Bratislava V. pod sp. zn. 24 C 247/2003, neposkytnutím kvalifikovaných a kompetentných právnych služieb. V prvom rade je potrebné zdôrazniť, že konanie vo veci vedenej na Okresnom súde Bratislava V. pod sp. zn. 24 C 247/2003 neskončilo rozhodnutím vo veci samej rozsudkom, ale odmietnutím podania navrhovateľky (v prejednávanej veci odporkyne), a to až v období po vypovedaní plnej moci; vôbec neuplatnila zákonné prostriedky ochrany (podanie odvolania proti uzneseniu o odmietnutí jej podania). V priebehu konania odporkyňa prostredníctvom svojho zástupcu navrhla výsluch svedka [REDACTED]. Doplnenie dokazovania v navrhovanom smere by ale bolo nadbytočné, nevhodné, neprinieslo by iné rozhodnutie súdu. Totiž následné chovanie [REDACTED] v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 24 C 247/2003 po vypovedaní plnomocenstva (spočívajúce v absolútnej nečinnosti), spôsob skončenia konania v danej veci, už nemalo vplyv na výšku a dôvodnosť nárokov navrhovateľa v prejednávanej veci. Napokon bez právneho dôvodu by zostalo aj to, ak by vypovedanie plnomocenstva bolo skutočne absolútne neplatné; tarifná odmena patrí totiž navrhovateľovi (len) za dovtedy skutočne poskytnuté právne služby...

Odvolací súd nedoručoval odporkyni vyjadrenie navrhovateľa k jej odvolaniu proti rozsudku súdu prvého stupňa, pretože v ňom navrhovateľ (opakovane) uvádzal dôvody, pre vec podstatné, vyplývajúce ale z návrhu na začatie konania, z jeho vyjadrenia v konaní. Aj prípadné vyjadrenie sa odporkyne k danému vyjadreniu, vedomosť o vyjadrení, by neovplyvnilo rozhodnutie odvolacieho súdu. V tomto smere potom ani nemožno dôvodiť, že týmto postupom súdu odporkyni bola odňatá možnosť konať pred súdom, žeby jej súd odňal ústavné právo na súdnu ochranu.“

Ústavný súd v tejto súvislosti nezistil existenciu takých skutočností, ktoré by nasvedčovali tomu, že by namietané rozhodnutie krajského súdu bolo možné považovať za svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené, resp. za také, ktoré by popieralo zmysel práva na súdnu ochranu. Krajský súd sa stotožnil s podrobne odôvodneným právnym názorom okresného súdu, jasne, zrozumiteľne a presvedčivo objasnil a navyše rozšíril vecnú argumentáciu na podporu správnosti odôvodnenia uvedeného rozsudku, ktorým okresný súd uložil sťažovateľke povinnosť zaplatiť sumu 570,10 € s príslušenstvom. Stotožnil sa s právnym názorom okresného súdu v otázke zastupovania sťažovateľky, doručovania predvolaní na pojednávania, nadbytočnosti vykonania navrhovaného dôkazu, ako aj vyhodnotenia skutkových a právnych okolností, na základe ktorého konal a rozhodol v neprítomnosti sťažovateľky, to znamená, že konštatoval, že okresný súd sa vyrovnal so skutočnosťami, ktorých sa týkali námietky sťažovateľky uplatnené v jej odvolaní. Krajský súd súčasne odôvodnil zmenu vo výroku okresného súdu o náhrade trov konania, ktorú potvrdil (po návrhu sťažovateľky na opravu rozsudku v tejto časti výroku) uznesením č. k. 2 Co 104/2011-183 z 28. augusta 2013 (v rámci dovolacieho konania sp. zn. 3 Cdo 82/2014 sa k tejto časti výroku krajského súdu vyjadril aj najvyšší súd).

Ústavný súd vo svojej stabilnej judikatúre uvádza, že postup a rozhodnutie súdu, ktoré vychádzajú z aplikácie konkrétnej zákonnej procesnoprávnej úpravy, nemožno hodnotiť ako porušovanie základných práv a slobôd (I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97). Za porušenie základného práva pritom nemožno považovať neúspech v konaní. Inak povedané, obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať

očakávania a predstavy účastníka konania, preto nie je možné považovať nevyhovenie návrhu v konaní pred všeobecným súdom za porušenie tohto práva (I. ÚS 3/97).

Pretože ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi rozsudkom krajského súdu sp. zn. 2 Co 104/2011 z 28. augusta 2013 vrátane postupu, ktorý predchádzal jeho vydaniu, a namietaným porušením (prípadne odoprením, či odňatím) základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, odmietol sťažnosť sťažovateľky podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde v tejto časti z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

3. K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 82/2014 zo 14. januára 2015 a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu

S prihliadnutím na skutočnosť, že sťažovateľka napáda postup a uznesenie najvyššieho súdu vydané v rámci konania o dovolaní vedeného pod sp. zn. 3 Cdo 82/2014 (uznesenie zo 14. januára 2015), ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, podľa ktorej otázka posúdenia, či sú splnené podmienky na uskutočnenie dovolacieho konania, patrí zásadne do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, a nie do právomoci ústavného súdu (m. m. III. ÚS 480/2013).

Najvyšší súd v napadnutom uznesení, ktorým odmietol dovolanie sťažovateľky proti napadnutému rozsudku krajského súdu ako neprípustné podľa § 243b ods. 5 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) v spojení s § 218 ods. 1 písm. c) OSP, k dovolaciemu dôvodu uplatnenému sťažovateľkou podľa § 237 písm. f) OSP (odňatie možnosti konať pred súdom) uviedol, že dovolaním napadnuté rozhodnutie nemá žiadnu zo sťažovateľkou (dovolatelkou) tvrdených väd. Konkrétne to znamená, že

«Pokiaľ dovolateľka namieta nesprávnosť postupu, ktorým súd prvého stupňa zisťoval schopnosť splnomocneného zástupcu žalovanej zúčastňovať sa na pojednávaní a následne konal v rozpore s § 27 ods. 2 O. s. p. a § 5 ods. 1 O. s. p., z obsahu spisu

vyplýva, že súd prvého stupňa pristúpil k tomuto zisťovaniu po tom, ako sa zástupca žalovanej napriek udelenému plnomocenstvu (12. marca 2009) nezúčastnil na pojednávaniach nariadených na 19. júna 2009, 14. októbra 2009, 27. januára 2010, 21. mája 2010 a 23. júna 2010 (pozri ospravedlnenia na č. l. 99f, 128, 133 a 138, 141 spisu). Urobil tak spôsobom, ktorý je pri vedení konania obvyklý, t. j. písomne vyzval všeobecného lekára zástupcu žalovanej, aby v lehote 10 dní od doručenia výzvy súdu oznámil, či zdravotný stav zástupcu žalovanej je natoľko závažný, že sa nemôže zúčastniť súdom nariadených pojednávanií, resp. či má zástupca žalovanej v rámci práceneschopnosti povolené vychádzky. Nebolo (a nie je) pritom v možnostiach súdu vopred určiť niekoľko budúcich termínov pojednávania, pretože potreba ďalšieho pojednávania sa obvykle prejaví až v súvislosti s okolnosťami, ktoré vyjdú najavo na prebiehajúcim pojednávanií. Odpoveď všeobecnej lekárky, v ktorej sa uvádza, že zástupca žalovanej má v rámci práceneschopnosti povolené vychádzky od 10. do 12. hodiny a od 15. do 17. hodiny, a že jeho ošetrojúci psychiater s jeho účasťou „na súdnom pojednávanií nesúhlasí“ (pričom samotné stanovisko psychiatra súdu predložené nebolo a všeobecná lekárka neuviedla, že sa zástupcovi žalovanej účasť na pojednávaniach neodporúča po dlhší čas) súd však nevyhodnotil tak, že zástupca žalovanej nie je spôsobilý na riadne zastupovanie (§ 27 ods. 2 O. s. p.), ale (len) tak, že je v konaní nečinný (§ 101 ods. 2 O. s. p.; pozri str. 2 zápisnice z pojednávania konaného 29. októbra 2010 na č. l. 151), rovnako ako samotná žalovaná. Z tohto dôvodu vo veci konal a rozhodol napriek ich neprítomnosti na riadne nariadenom pojednávanií 29. októbra 2010, pričom nemal žiadny dôvod plniť poučovaciu povinnosť podľa § 5 ods. 1 O. s. p. Z rovnakého dôvodu (trvanie zastúpenia) doručoval zástupcovi žalovanej písomné vyhotovenie rozsudku.

Ohľadne tvrdenia žalovanej, že sa o pojednávanií nariadenom na 29. októbra 2010 vôbec nedozvedela, nakoľko sa zdržiavala v zahraničí, sa dovolací súd stotožňuje s názorom odvolacieho súdu, ktorý tvrdenie vyhodnotil ako nepreukázané. Dovolací súd len poznamenáva, že predvolanie na pojednávanie nariadené na 29. októbra 2010 bolo (spolu s ďalšími písomnosťami) doručované žalovanej celkom trikrát počas troch mesiacov (v júli, auguste a septembri 2010; obálky na č. l. 144 spisu), pričom je málo pravdepodobné, že žalovaná sa po celý tento čas, resp. práve v časoch doručovania písomností, zdržiavala v cudzine, keďže sa osobne stará o maloleté dieťa, na čo sama

viackrát poukazovala pri ospravedlnení svojej neúčasti na pojednávaniach. Uvedené sa týka i výzvy na zaplatenie súdneho poplatku za protinávrh, ktorá bola žalovanej (už po právoplatnosti rozhodnutia o nepriznaní oslobodenia od súdnych poplatkov) doručovaná v máji 2009 (obálka pri č. l. 89 spisu), v júli i v auguste 2010 (obálky pri č. l. 144 spisu).»

Sťažovateľka vo svojom dovolaní navrhla zrušiť rozsudok odvolacieho súdu ako celok. Najvyšší súd ako súd dovolací vo svojom uznesení o odmietnutí dovolania tiež skonštatoval:

„Pokiaľ dovolaním napadla (sťažovateľka, pozn.) zmeňujúci výrok tohto rozsudku o trovách konania, smeruje jej dovolanie proti rozhodnutiu, ktoré je síce súčasťou rozsudku odvolacieho súdu, má ale charakter uznesenia a tento charakter nestráca, i keď rozhodnutie o trovách s meritórnym rozhodnutím vo veci súvisí a je do neho pojaté (§ 167 ods. 1 O. s. p.). Vzhľadom na túto povahu rozhodnutia odvolacieho súdu o trovách konania treba prípustnosť dovolania proti nemu smerujúceho posudzovať podľa ustanovení, ktoré vymedzujú, kedy je prípustné dovolanie proti uzneseniu (§ 239 O. s. p.). Ako je ale výslovne uvedené v § 239 ods. 3 O. s. p., ustanovenia odsekov 1 a 2 neplatia, ak ide (medziiným) o uznesenie o trovách konania. Ustanovenie § 239 ods. 3 O. s. p. teda vylučuje prípustnosť dovolania žalovanej proti zmeňujúcemu výroku rozsudku odvolacieho súdu o trovách. Keďže ani vo vzťahu k tomuto výroku nevyšla najavo procesná vada vedúca k zmätočnosti, nemožno prípustnosť dovolania proti nemu vyvodiť ani z § 237 O. s. p.“

Vychádzajúc zo všetkých uvádzaných skutočností ústavný súd dospel k záveru, že dôvody, na základe ktorých odmietol najvyšší súd dovolanie ako neprípustné, sú ústavne akceptovateľné a nesignalizujú medzi sťažovateľkou označenými právami, ktorých porušenie namieta, a napadnutým uznesením najvyššieho súdu, ako aj postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, takú príčinnú súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí tejto časti sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o ich porušení. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní túto časť sťažnosti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd sťažnosť sťažovateľky odmietol ako celok. Z toho dôvodu ústavný súd o ďalších návrhoch sťažovateľky na ochranu ústavnosti uplatnených v jej sťažnosti už nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. júla 2017